

Förenade målen T-127/99, T-129/99 och T-148/99

**Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava m.fl.
mot**

Europeiska gemenskapernas kommission

**”Statliga stöd — Begreppet statligt stöd — Skatteåtgärder — Selektiv
karaktär — Motiverat med hänsyn till skattesystemets art och systematik —
Stödets förenlighet med den gemensamma marknaden”**

Förstainstansrättens dom (tredje avdelningen i utökad sammansättning) av
den 6 mars 2002 II-1283

Sammanfattning av domen

1. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Beslut av kommissionen i vilket det konstateras att ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden — Talan som väckts av ett företag som tillhör den offentliga sektorn och av den regionala myndighet som har beviljat detta stöd — Upptagande till sakprövning
(Artikel 230 fjärde stycket EG)*

2. *Statligt stöd — Begrepp — En offentlig myndighets försäljning av egendom till förmånliga villkor — Omfattas (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
3. *Statligt stöd — Begrepp — Ett företags försäljning av en tomt, där företaget tillhör den offentliga sektorn — Köparens rätt att kostnadsfritt utnyttja tomten före det att köpeskillingen erlagts — Omfattas — Bedömningskriterium — Normalt beteende för ett privat företag (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
4. *Statligt stöd — Begrepp — Stöd som beviljats av regionala och lokala organ — Omfattas (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
5. *Statligt stöd — Begrepp — Åtgärdens selektiva karaktär — Nationella bestämmelser om införande av en skattelättnad — Åtgärd av allmän karaktär som lämnar myndigheten ett utrymme för skönsmässig bedömning vid beviljandet av en skatteförmån — Omfattas (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
6. *Statligt stöd — Begrepp — Åtgärdens selektiva karaktär — Objektiva tillämpningskriterier — Saknar betydelse (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
7. *Statligt stöd — Begrepp — Specifik skatteåtgärd — Åtgärdens selektiva karaktär — Motiverat med hänsyn till skattesystemets art eller systematik — Omfattas inte (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
8. *Statligt stöd — Begrepp — Åtgärdens selektiva karaktär — Åtgärd med syfte att skapa och bibehålla arbetstillfällen — Saknar betydelse (EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))*
9. *Statligt stöd — Befintligt stöd och nytt stöd — Begrepp — Åtgärd som innebär en ändring av befintligt stöd eller ursprungligt planerat stöd som anmälts till kommissionen — Anses utgöra nytt stöd (EG-fördraget, artikel 93.3 (nu artikel 88.3 EG))*

10. Statligt stöd — Planerat stöd — Anmälan till kommissionen — Allmänt stödprogram — Skyldighet
(EG-fördraget, artikel 93.3 (nu artikel 88.3 EG))
11. Statligt stöd — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna — Skadlig inverkan på konkurrensen — Bedömningskriterier
(EG-fördraget, artikel 92 (nu artikel 87 EG i ändrad lydelse))
12. Statligt stöd — Beslut av kommissionen i vilket det konstateras att ett stöd som inte har anmälts är oförenligt med den gemensamma marknaden — Motiveringsskyldighet — Omfattning
(EG-fördraget, artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse), samt artiklarna 93.3 och 190 (nu artiklarna 88.3 EG och 253 EG))
13. Statligt stöd — Förbud — Undantag — Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning — Granskning av de skäl som kan motivera att det görs ett enskilt undantag för ett avtal — Omfattas inte
(EG-fördraget, artikel 85.3 (nu artikel 81.3 EG) och artikel 92.1 (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse))
14. Statligt stöd — Allmänt stödprogram som godkänts av kommissionen — Enskilt stöd som påstås omfattas av ett tidigare godkänt program — Kommissionens kontroll — Bedömningen sker i första hand enligt beslutet om godkännande och först i andra hand enligt artikel 92 i fördraget (nu artikel 87 EG)
(EG-fördraget, artikel 92 (nu artikel 87 EG i ändrad lydelse) och artikel 93 (nu artikel 88 EG))
15. Statligt stöd — Stöd som har beviljats i enlighet med förfarandereglerne i artikel 93 i fördraget (nu artikel 88 EG) — Eventuella berättigade förväntningar hos dem som åtnjuter stödet — Skydd — Villkor och gränser
(EG-fördraget, artikel 93 (nu artikel 88 EG))

1. Ett företag som tillhör den offentliga sektorn och ett inomstatligt organ som har beviljat ett statligt stöd berörs direkt och personligen av ett beslut i vilket det konstateras att stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden. Detta beslut påverkar nämligen inte bara de åtgärder som genomförts av sökandena, utan de hindrar dessutom dessa parter att utöva sin behörighet på det sätt som

de önskar, vilken uttryckligen tillerkänns dem enligt spansk nationell rätt.

(se punkterna 50 och 51)

2. En offentlig myndighets försäljning av varor till förmånliga villkor kan utgöra ett statligt stöd. För att bedöma om ett företag erhöll ett statligt stöd när det förvärvade egendom av ett företag som tillhör den offentliga sektorn, måste det undersökas om det förstnämnda företaget förvärvade denna egendom till ett pris som det inte skulle ha kunnat erhålla på normala marknadsmässiga villkor.

(se punkterna 72 och 73)

3. När ett företag som tillhör den offentliga sektorn säljer en tomt till ett privat företag som har tomten i sin besittning och betalningen av köpeskillingen för tomten inte gjordes förrän flera månader efter att den tagits i besittning, kan kommissionen med rätta konstatera att det förvärvande företaget utnyttjade denna utan vederlag.

Kommissionen kan emellertid inte av detta utnyttjande automatiskt dra slutsatsen att det företag som tillhör den offentliga sektorn har beviljat det förvärvande företaget ett statligt stöd. Detta skulle endast vara fallet om det förstnämnda företags beteende inte motsvarade ett privat företags normala beteende.

Kommissionen skall undersöka om en privat aktör hade kunnat kräva betalning av köpeskillingen vid ett tidigare datum, och om så inte skulle visa sig vara fallet om denne aktör hade kunnat kräva ersättning för den tid tomten utnyttjades före betalningen av densamma.

Eftersom en sådan prövning inte har gjorts, har kommissionen inte på ett tillfredsställande sätt visat att det förvärvande företaget erhöll ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse) till följd av att det utnyttjade en tomt utan kostnad innan köpeskillingen erlades.

(se punkterna 97—100, 105 och 106)

4. Den omständigheten att en skattelättnad har beviljats i enlighet med en lagstiftning som antagits av ett inomstatligt organ, och inte av en medlemsstat, saknar betydelse för tillämpningen av artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse). Denna bestämmelse, i vilken anges att stöd som beviljas av "en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är", avser nämligen varje stöd som finansieras med offentliga medel. Härav följer att åtgärder som vidtas av inomstatliga organ (de-

centraliserade, federerade, regionala eller andra) i medlemsstaterna, oberoende av deras rättsliga ställning och beteckning, omfattas, på samma sätt som åtgärder som vidtagits av en federal eller central regering, av tillämpningsområdet för artikel 92.1 i fördraget, under förutsättning att villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda.

(se punkt 142)

Det är inte nödvändigt att undersöka huruvida den myndighet som har beviljat skatteförmånen har handlat godtyckligt för att en nationell lagstiftning genom vilken en skattelättnad införs för investeringar inte skall anses som en allmän åtgärd. Det är tillräckligt att fastställa att nämnda myndighet har ett utrymme för skönsmässig bedömning som tillåter den att bland annat variera beloppet eller villkoren för att erhålla skatteförmånen i förhållande till vad som kännetecknar de investeringsprojekt som skall bedömas.

(se punkterna 144, 149 och 154)

5. Enligt artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG) krävs att en åtgärd gynnar "vissa företag eller viss produktion" för att den skall anses utgöra statligt stöd. En statlig åtgärds specifika eller selektiva karaktär utgör således ett av kännetecknen för begreppet statligt stöd.

Åtgärder som enbart har en allmän räckvidd omfattas inte av artikel 92.1 i fördraget. Åtgärder som vid en första anblick är allmänt tillämpliga på företag i viss mån kan emellertid vara selektiva och följaktligen anses utgöra åtgärder som är avsedda att gynna vissa företag eller viss produktion. Detta är särskilt fallet när den myndighet som skall tillämpa den allmänna bestämmelsen har ett utrymme för skönsmässig bedömning såvitt avser tillämpningen av rättsakten.

6. Även om tillämpningsområdet för en statlig åtgärd av selektiv karaktär fastställs på grundval av objektiva kriterier, är den inte desto mindre av selektiv karaktär, och skall således anses utgöra ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse).

(se punkt 163)

7. Vid en bedömning av om en statlig åtgärd utgör ett statligt stöd kan en selektiv åtgärd under vissa omständig-

heter motiveras med hänsyn till "systemets art och systematik". Om så är fallet omfattas inte åtgärden av artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse). En skatteåtgärd av specifik karaktär som är motiverad med hänsyn till skattesystemets interna systematik — såsom skattesatsens progressivitet, vilken är motiverad med hänsyn till omfördelningsfunktionen — omfattas således inte av artikel 92.1 i fördraget.

Under alla omständigheter utgör ett berättigande på grund av det ifrågavarande skattesystemets art och systematik ett undantag från principen om förbud mot statliga stöd och måste följaktligen tolkas restriktivt.

(se punkterna 163, 164 och 250)

nämligen i en stor del av fallen i syfte att skapa eller bibehålla arbetstillfällen.

(se punkt 168)

9. Befintligt stöd är sådant stöd som införts innan fördraget trädde i kraft eller innan den berörda medlemsstaten anslöt sig till Europeiska gemenskapen samt sådant stöd som rättsenligt har verkställts i enlighet med artikel 93.3 i fördraget (nu artikel 88.3 EG).

I gengäld skall åtgärder som avser att införa eller ändra befintliga stöd anses utgöra nya stöd för vilka skyldighet föreligger enligt artikel 93.3 i fördraget att underrätta kommissionen, och det bör noteras att ändringarna antingen kan gälla befintliga stöd eller inledande projekt som anmälts till kommissionen.

(se punkt 173)

8. Om syften som avser skapandet eller bibehållandet av arbetstillfällen därvid inte ansågs utgöra åtgärder av specifik karaktär i enlighet med artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse), skulle denna bestämmelse fråntas sin verkan. Statligt stöd beviljas

10. I artikel 93.3 i fördraget (nu artikel 88.3 EG) görs ingen åtskillnad mellan enskilda stöd och allmänna stödprogram.

Härav följer att när en medlemsstat eller en regional eller lokal myndighet i en medlemsstat antar lagstiftning och/eller administrativa regler som innehåller ett allmänt stödprogram, måste kommissionen utan undantag underlättas om detta.

stone redogöra för dessa omständigheter i skälen i det beslut i vilket den konstaterar att stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden.

(se punkterna 184 och 185)

11. Ett statligt stöd som beviljas ett företag i syfte att det skall kunna påbörja tillverkning av en viss produkt i en medlemsstat får, på en konkurrensutsatt marknad, till följd att möjligheterna minskar för företag som är etablerade i andra medlemsstater att exportera sina produkter till marknaden i den medlemsstaten. Ett sådant stöd kan således påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrیدا konkurrensen.

Vad gäller ett beslut angående stöd som inte anmälts, är kommissionen inte tvungen att påvisa den faktiska verkan av de nationella åtgärder, eftersom detta skulle kunna leda till att de medlemsstater gynnades som betalar ut stöd i strid med anmälningsplikten i artikel 93.3 i fördraget (nu artikel 88.3 EG), på bekostnad av dem som i förväg anmäler sina stödåtgärder till kommissionen.

(se punkterna 201 och 225)

(se punkt 219)

12. Även om det i vissa fall kan framgå av förhållandena under vilka det statliga stödet beviljades att stödet är av sådant slag att det kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen, åligger det kommissionen att åtmin-

13. En kontroll av om ett statligt stöd är förenligt med fördraget innehåller inte någon bedömning av de skäl som eventuellt skulle kunna motivera ett enskilt undantag för ett avtal, ett visst förfarande eller ett konkurrensbegränsande beslut i enlighet med artikel 85.3 i EG-fördraget (nu artikel 81.3 EG). Eftersom kommissionen i tillräcklig mån har fastställt att de stöd som ett företag beviljades snedvrیدer eller hotar att snedvrیدا konkurrensen i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget (nu artikel 87.1 EG) och att

de ifrågavarande stöden kan påverka handeln mellan medlemsstaterna, är de utan undantag oförenliga med den gemensamma marknaden.

(se punkt 233)

ningar och rättssäkerhetsprincipen skulle då äventyras utifrån såväl medlemsstaternas som de ekonomiska aktörernas synvinkel, eftersom enskilda stödåtgärder som fullt ut överensstämmer med beslutet om godkännande av stödordningen när som helst skulle kunna ifrågasättas av kommissionen.

14. När kommissionen har att ta ställning till en enskild stödåtgärd beträffande vilken det påstås att den har beviljats i enlighet med en tidigare godkänd stödordning, får kommissionen inte utan vidare granska den direkt i förhållande till fördraget. Den skall, innan den inleder ett förfarande, först enbart kontrollera att stödet omfattas av den allmänna stödordningen och uppfyller villkoren som fastställts i beslutet att godkänna denna. Om kommissionen inte gick till väga på det sättet skulle den vid granskningen av varje enskild stödåtgärd kunna ändra sitt beslut om godkännande av stödordningen, vilket redan förutsätter en granskning i förhållande till artikel 92 i fördraget (nu artikel 87 i ändrad lydelse). Principen om skydd för berättigade förvänt-

(se punkt 228)

15. För att det skall anses föreligga berättigade förväntningar hos ett företag som har erhållit ett statligt stöd måste stödet i princip ha beviljats med iakttagande av bestämmelserna i artikel 93 i fördraget (nu artikel 88 EG). En ekonomisk aktör och en omsorgsfull regional myndighet skall nämligen normalt ha möjlighet att säkerställa att detta förfarande har följts.

(se punkt 236)